

Kilderne til den svenske indvandring til Danmark 1850-1920 og den oversøiske udvandring fra Danmark 1850-1920

Onsdag den 23. Februar 2022 kl. ca. 19:45, Rønne bibliotek

hbender@mail.dk

ved Henning Bender,

<https://henningbender.dk>

Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv, 1974-2008

Leder af Det danske Udvandrerarkiv 1989-2008

Direktør Bornholms Forskningscenter/CRT 2000-2002

Fra 2008 pensionist – Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø

A. **Mindst 82.843** svenskere søgte arbejde i Danmark 1850-1914.

B. 1890 havde **33.802 svenskfødte** fast bopæl i Danmark. **Heraf 2.916 på Bornholm (8,6%)** mens øens befolkning udgjorde 1,8 % af den samlede danske

C. Omkring **20.000 svenskfødte husstandsoverhoveder** fik dansk statsborgerskab. **Heraf o. 1500 på Bornholm (7,5 % af Danmarks))**

D. **Vi kender 9.234 oversøiske udvandrere fra Bornholm 1850-1914** – det er 24 % af løbende befolkningstal eller omkring **(5 %)** af de samlede danske udvandring

Svenske indvandrere på Bornholm

Udvandrere i København

”Svenskerloven”

Lov om Tilsynet med Fremmede af 15. maj 1875

Første danske indvandrerlov. I kraft til 1952

Krævede gyldig legitimation og på forhånd sikret arbejde (inden 8 dage). Opfyldtes det, fik man en opholdsbog der skulle kunne fremvises for politi og arbejdsgivere

Man udvistest hvis man manglede opholdsbog, blev arbejdsløs, eller kom i konflikt med loven.

- *Politiets registrering af opholdsbøger 1875 – 1924 er desværre fragmentarisk bevaret,*
 - *hovedsageligt*

Omkring København, samt dele af Lolland-Falster –

SAMT BORNHOLM ØSTRE HERRED (Svaneke byfoged 1875-1917)

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=21417456#349155,69365120>

Carlsson – Karlsson - Karlsen

№ *Bul I* Flyttningsbevis. *11.666* (Fol. *487.*)

Trätgårdmästare Sven Carlsson
 i *Stora Kjöpinge* församling
 och hans Hustru *Anna Jönssdotter*
 Ulfso med hvarandra sammankigda den *20/9 1887* afslutades.

Mannen är född den *24/9 1848* i *Stora Hemskäll* församling af *Malinöhus* lan.
 Hustrun är född den *9/9 1849* i *Trögelstads* församling af *detta* lan.

Har haft skyddskoppar
 Innanläsning: *antyplic*
 Kristendomsbunkap: *antyplic*

Har haft skyddskoppar
 Innanläsning: *godkänd*
 Kristendomsbunkap: *godkänd*

Bevistat förhören
 Oförhindrad att begå H. H. Nattnard

Bevistat förhören
 Oförhindrad att begå H. H. Nattnard

Åtnjuter medborgerligt förtroende
 Åtnjuter medborgerligt förtroende *3578/21*

Aflytta till *Bornholm* församling af _____ lan

mentalskrifningen här till något år
 Betygas *Stora Kjöpinge* församling af *Chulitandor* lan,
 den *6 April 1887* af *Carlsson*
W. W. Tullberg *665-1907* *1875* *P. L. Schultze*

H. W. Tullberg. No. 12. Långkylling.

Opholdsbog
 No. 83 - 1881.

for
Anna Jönssdotter
gift med Sven Carlsson
Jönköping

Denne Opholdsbog, bestaaende af 32 paginerede Sider,
 er betalt med 25 Øre.

Kjøbenhavn.
 Trykt hos J. D. Schultze.
 1875.

antidelt 665-1907 (1906)

Opholdsbog
 No. 24 - 1881.

for
Svend Carlsson
gift med Anna Jönssdotter
Bornholm

Denne Opholdsbog, bestaaende af 32 paginerede Sider,
 er betalt med 25 Øre.

Kjøbenhavn.
 Trykt hos J. D. Schultze.
 1875.

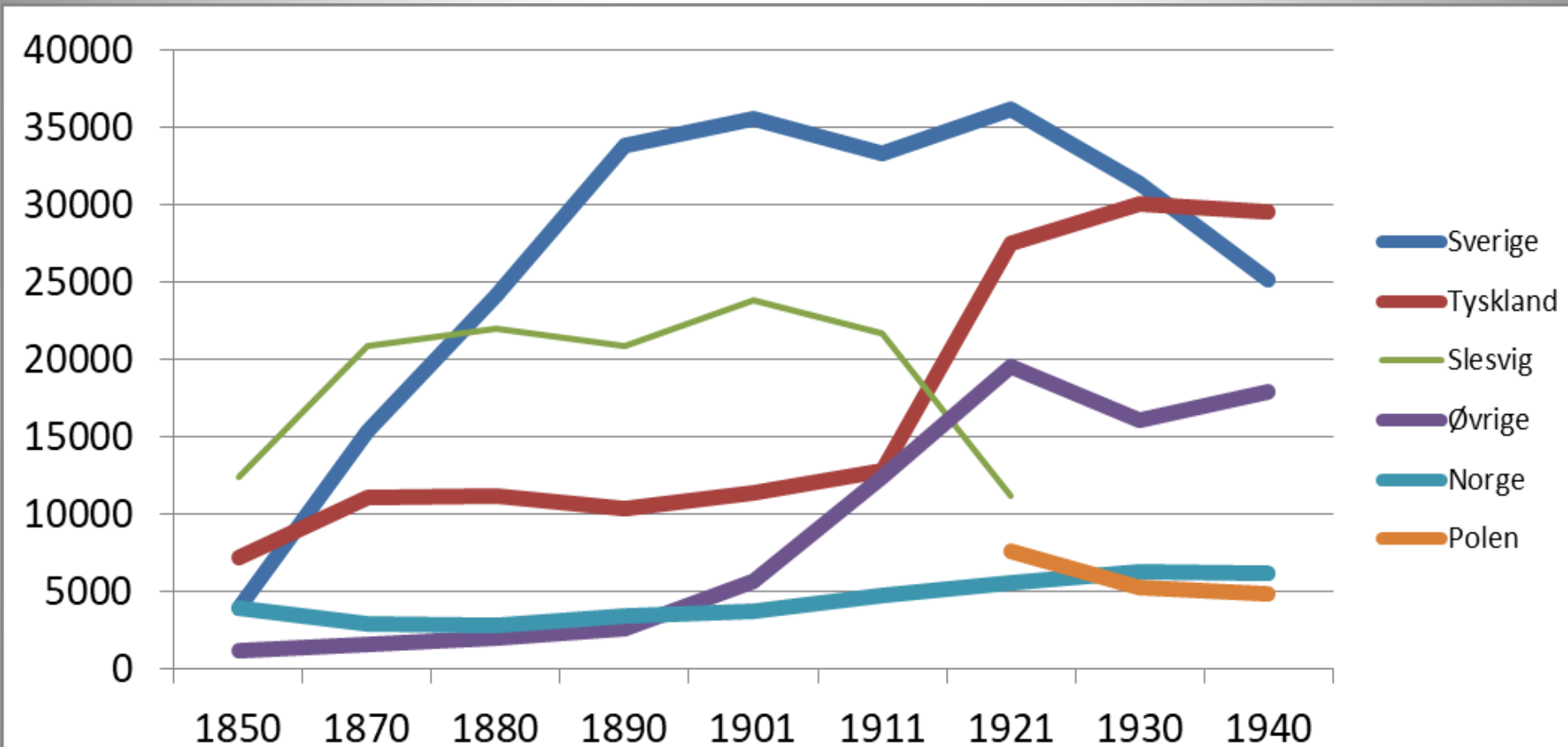
antidelt 665-1907 (1906)

Bornholm, Vester, Rønne Købstad, , Udenbys (Paradisgade) Matr.nr. 217s, 1983, FT 1890, A7141

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Svend Karlson	43	gift	Husfader	Gartner, Buskegården i Knudsker sogn	Sverige
Anna Karlson	40	gift	Husmoder		Sverige
Niels Karlson	14	ugift	Barn	Snedkerlærling i Rønne	Sverige
Emma Kristina Karlson	9	ugift	Barn		Sverige
Anna Vilhelmine Caroline Karlson	7	ugift	Barn		Rønne Købstad, Bornholms amt

Udenlandsfødte i Danmark 1850 -1940

Kilde: Folketællingerne

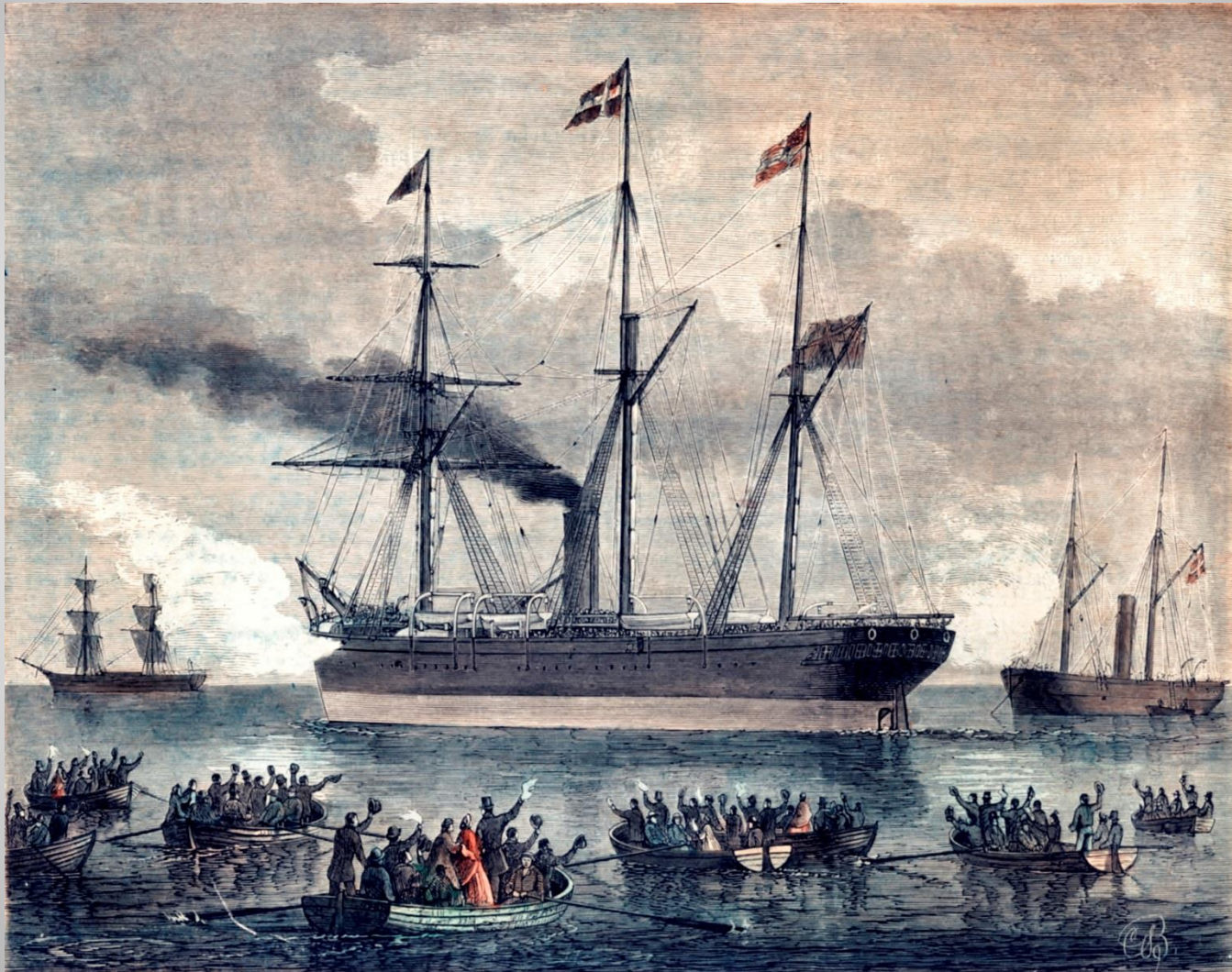

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/rif/rif-collection/7>

<https://www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm> søgedatabaser

<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?pid=1633> Trykt 1787-1981

**SS OTTAWA forlader Københavns havn for New York som det første
udvandrerdampskib fra København (sidste fra Göteborg!)**

20. August 1866 – 6. september 1866

C. D. Jones, Collector, 30 Cedar St., N. Y.

Minnesota
from No. 620

District of New York—Port of New York.

I, *James Price*, Master of the *S. Minnesota* do solemnly, sincerely and truly
that the following List or Manifest, subscribed by me, and now delivered by me to the Collector of the Customs of the Collection District of New York, is a full and
list of all the passengers taken on board of the said *S. Minnesota* at *Spore & L. Van*
said *S. Minnesota* has now arrived; and that on said list is truly designated the age, the sex, and the occupation of each of said passengers
of the vessel occupied by each during the passage, the country to which each belongs, and also the country of which it is intended by each to become an inhabitant;
said List or Manifest truly sets forth the number of said passengers who have died on said voyage, and the names and ages of those who died.

Sworn to, this

18

Before me,

James Price

Continued List or Manifest Of ALL THE PASSENGERS taken on board the
is Master, from *Spore*

S. Minnesota

authen

1907

tons.

NAME.	Age.		SEX.	OCCUPATION.	The country to which they severally belong.	The country to which they intend to become inhabitants.	Died on the voyage.
	Years.	Months.					
1 Maren Christensen	11		F	Child	Germany	United States	
2 Piels	10		M	-			
3 Christian	10		F	-			
4. Ane	9		F	-			
5. Soren	6		M	-			
6 Johannes	Infant		F	Infant			
7 Nord	Infant		M	-			
8 Morris Nielsen	38		-	Lab			
9 Maren Christean	22		-	-			
630 Margarethe Jensen	27		F	Spin			
1 Jens. Ny. Olsen	33		M	Lab			
2 Jens. P. Jensen	38		-	-			
3 Cath. Thomsen	11		F	Child	Germany		
4 Jens Jensen	10		M	-			
5 Martins	9		-	-			
6 Andrea Nielsen	34		-	Lab			
	25		F	Lab			

Maren Nielsen, Enke, Kragelund, Aalborg Amt, 59
New York, 5270, C, 8.07.1869, k, f, aa, -16971N0412, UP199,
Maren Christensen, Datter, Kraglund, Aalborg Amt, 22,
New York, 5270, C, 8.07.1869, k, f, aa, -16971C0410, UP199,
Margrethe Jensen, Datter, Kraglund, Aalborg Amt, 27
New York, 5270, C, 8.07.1869, k, f, aa, 16971J1007, UP199,-

32

Udvandrerens fulde Navn.	Stilling.	Fødested og sidste Opholdssted (hvis det er forskelligt fra Fødestedet).	Alder.	Bestemmelsessted.	Kontraktens		Anmærkninger.
					Nr. og Litra	Forevisnings-Dato.	
1. Steirbock Gustav Klund		Pinlaug	32	L. U.	2910	15/6	U. Skace
2. Schack Peter Holm Harald	Bøker	Presco & Xen	29	Chicago	2922	-	-
3. Ahrenum Barad Gustav	Knuden	Pinlaug	33	L. U.	2922	-	-
4. Simonsen Jens Haugen	Kolera	Røgle Nybo	29	"	2938	-	-
5. Salomon Matti	Arb.	Pinlaug	33	-	2942	8/6	Senka
6. Schytrai du	Bricketer	Dorog U. S. A.	34	-	2943	15/6	U. State
7. Poremus Hans Peter	Banker	Helsing	24	1/2	2946	20/6	Sarp
8. Salomonson Hans	Jfr.	Jelmund Træmølle	19	-	2947	-	-
9. Svendsen Hans	Slager	Buefjeld Kolding	26	-	2982	-	-
10. Svendsen Emil	Jfr.	Slagelse Rørdens	32	-	2988	-	-
11. Svendsen Antoinette	Slst.	Waldhals Kolding	23	-	3011	-	-
12. Svendsen Antoinette	Ban	-	2	-	-	-	-
13. Salomonson J. H.	Solbr.	Pinlaug	31	-	3012	-	-
14. Schenck	Slst.	-	27	-	-	-	-
15. Svendsen J. H.	Opvært	Fjeldstrøm	30	Helsingør	3014	-	-
16. Svendsen Antoinette	Slst.	-	25	-	-	-	-
17. Svendsen Antoinette	Slst.	-	25	-	-	-	-

Snogebæk

Snogebæk ✕

Listevisning

Vis på kort

 Udvandrerarkivet

  Udvandrerprotokollen

Tidslinje:

1800

1800

2018

2018

Resultat:

Povlsker 117 – heraf 28 Snogebæk

Start søgning

Udvandrerens fulde navn	Stilling	Fødested og Sidste Opholdssted (Hvis det er forskelligt fra Fødested)	Alder	Bestemmelsessted	Kontraktens		Anmærkning
					Nr. og Litra	Forevisningsdato	
Andrine Knudsen	Jomfru	Snogebæk	14	La Salle	2843	29-07-1903	USA
Hans P. Nielsen Plam	Tyende (m/k land)	Snogebæk	19	N.Y.	1933	20-05-1903	USA
Karen Juliane Hansen	Syjomfru	Snogebæk, Povlsker	21	Warren	3571	09-09-1903	USA
Dorthea Katrine Schou	Syerske	Snogebæk	20	N.Y.	2127	17-05-1905	USA
Julie Hansen	Jomfru	Snogebæk	21	NY.	4127	30-09-1909	USA
Charles Kuhre	Arbejder	Snogebæk, USA.	40	La Porte	848	03-03-1910	USA
Anna Kuhre	Hustru	Snogebæk, USA.	37	La Porte	848	03-03-1910	USA
David Kuhre	Barn	Snogebæk, USA.	10	La Porte	848	03-03-1910	USA
Agnes Kuhre	Barn	Snogebæk, USA.	4	La Porte	848	03-03-1910	USA
Mechelle Pihl	Tjenestepige	Snogebæk By, Povlsker Sogn, Bornholm	17	New York	186	29-04-1874	USA

Henning Bender - Udvandrerhistorie

VELKOMST

FOREDRAG

BIBLIOGRAFI

LINKS

DIGITALISERING

CV

KONTAKT

Svensk udvandring til og via Danmark

Udvandringen fra Danmark

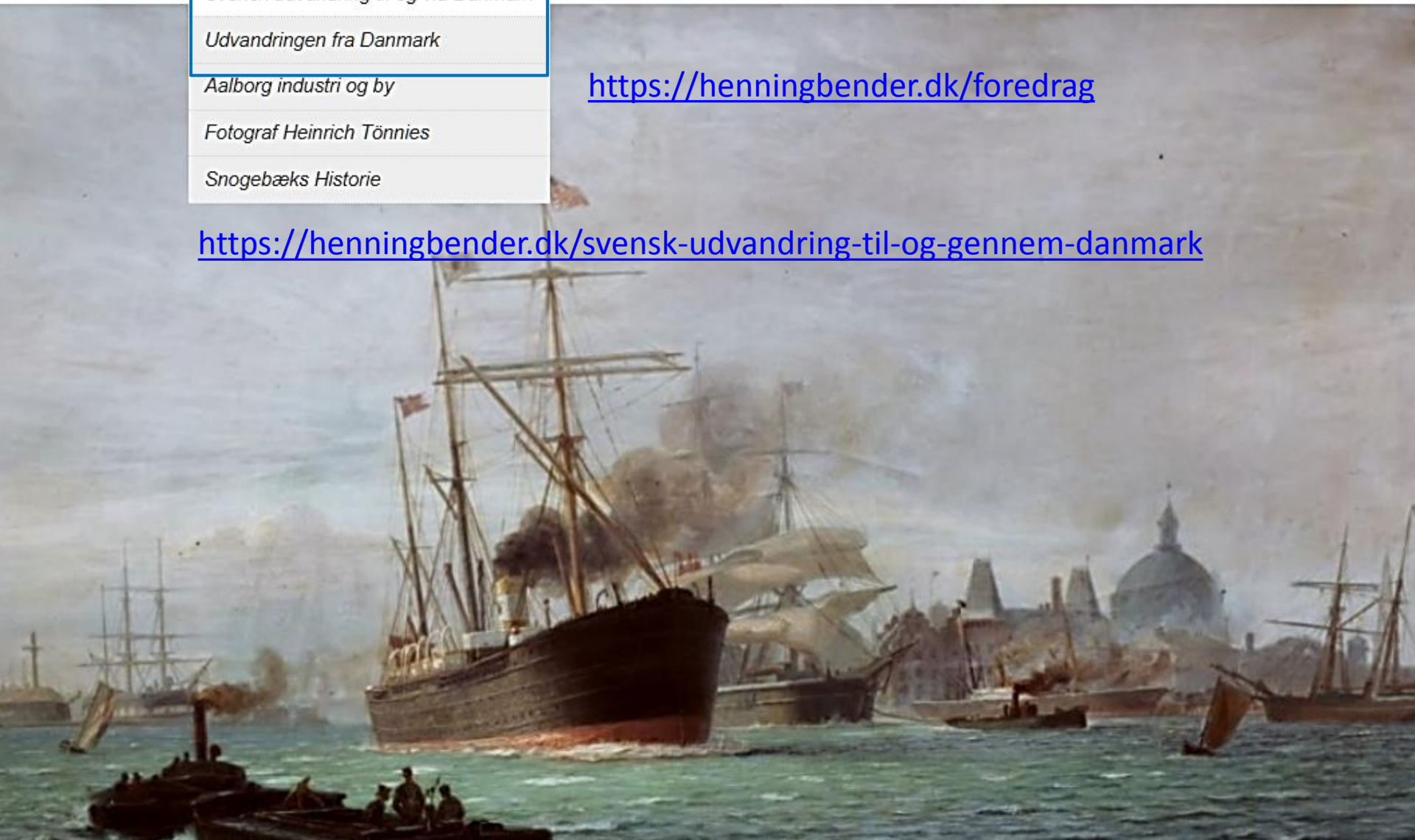
Aalborg industri og by

Fotograf Heinrich Tönnies

Snogebæks Historie

<https://henningbender.dk/foredrag>

<https://henningbender.dk/svensk-udvandring-til-og-gennem-danmark>

Henning Bender - Udvandrerhistorie

VELKOMST

FOREDRAG

BIBLIOGRAFI

LINKS

DIGITALISERING

CV

KONTAKT

Dansk oversøjsk udvandring fra byer, amter og landsdele

Dansk Udvandring til USA, Canada, New Zealand

Svensk indvandring til og via Danmark

Bornholmsk Historie

Det danske Udvandrerarkiv

Emigrationsdatabase

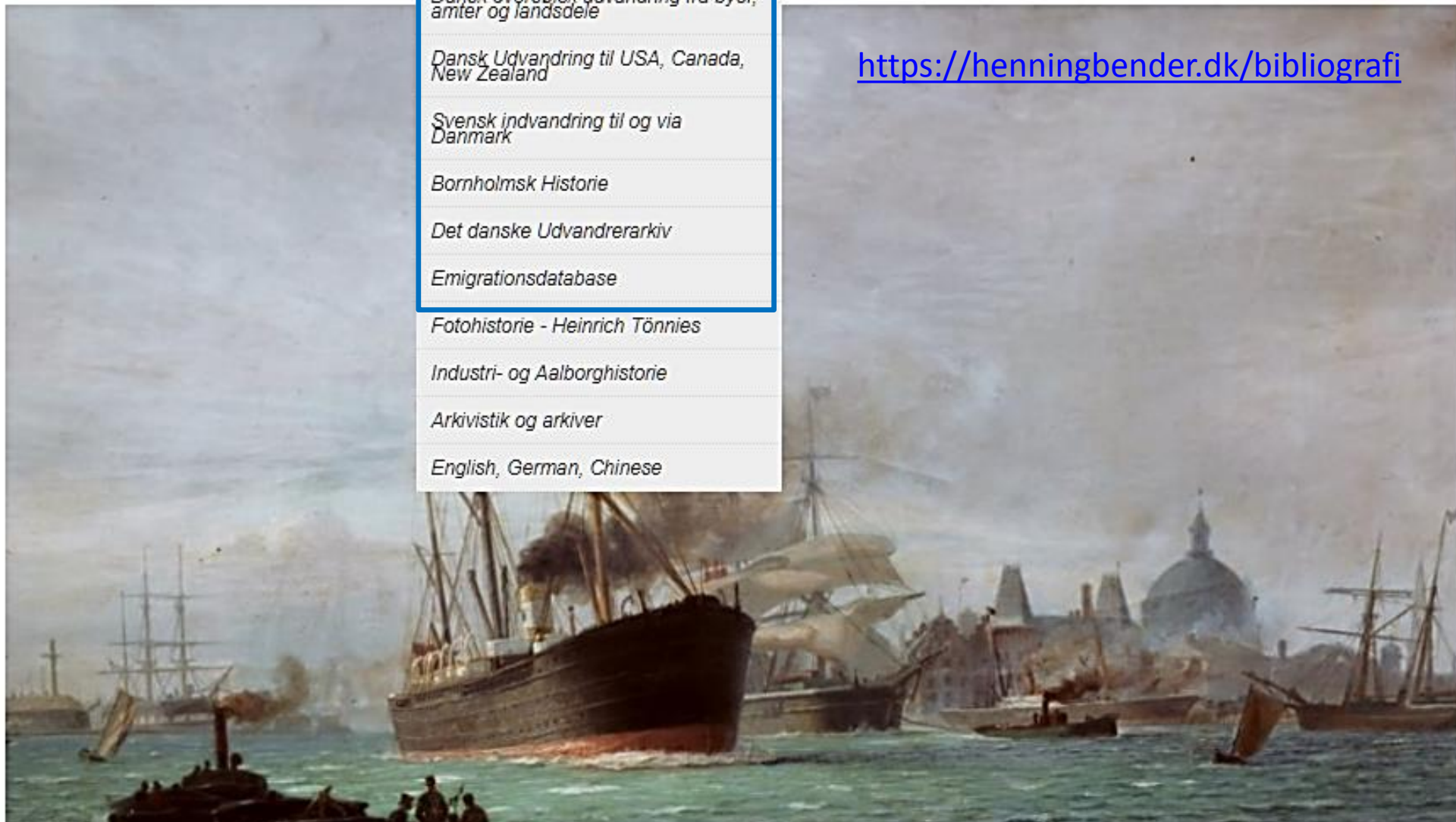
Fotohistorie - Heinrich Tönnies

Industri- og Aalborghistorie

Arkivistik og arkiver

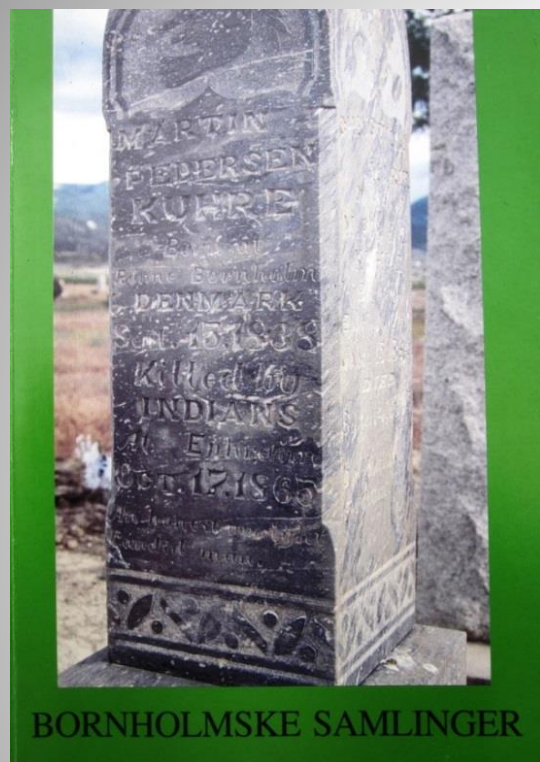
English, German, Chinese

<https://henningbender.dk/bibliografi>

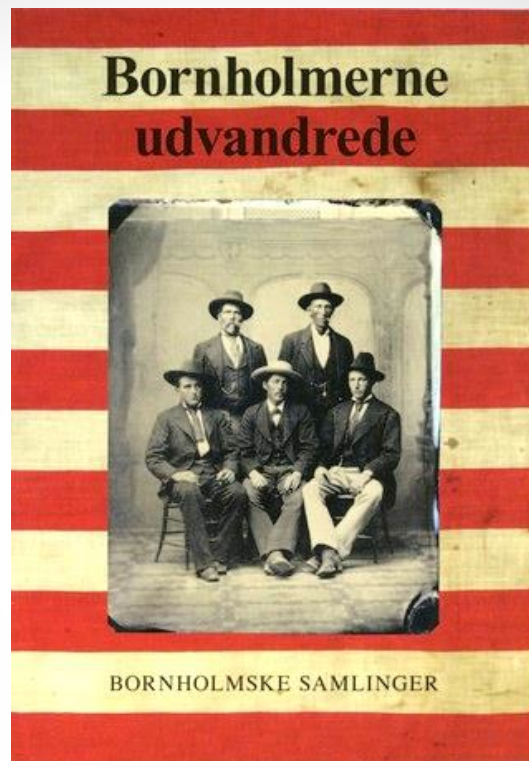

Bornholmske Samlinger Om ud- og indvandring

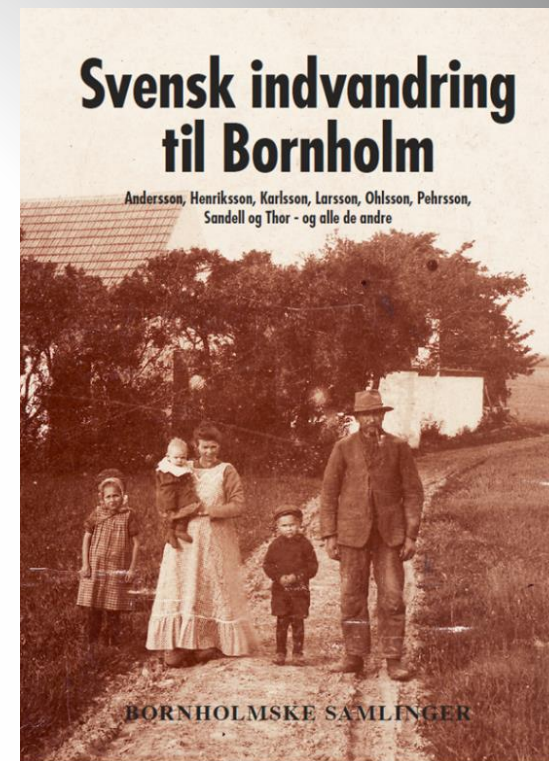
2000

2011

2013

↑ 1901: En ung befolkning > 40.000

↓ 2021: En gammel befolkning < 40.000

1852-1940 **Udvandrere** næsten 9.000 bornholmere – 2/3 unge mænd – det giver kvindeoverskud på øen

1840-1940 **Indvandrere** næsten 6.000 svenskere – 2/3 unge mænd - det nedbringer kvindeoverskuddet på øen.

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn:

Bopæl:

Fødelokalitet:

1 post(er) fundet

Efternavn:	Grönvall	Fornavn:	August
Erhverv:	Smedesvend	Fødelokalitet:	Löderup
Føderegion:	Kristianstads Län	Fødeland:	Sverige
Fødselsår:	1865	I DK fra:	1888
Bopæl, lokalitet:	Allinge	Amt, region:	Bornholms Amt
Lov af:	13 03 1908	Tillæg:	A
Løbenr:	91		

Olsker

August Jonas Grönvall

Rødt svenske kirkebøger – sort: danske kirkebøger, folketællinger, statsborgerskab og gravsten

- 9. juli 1865 Født Löderup (Dragon Jonas Grönvall og Anne Göransdotter)
- 1875 Husforhør Löderup, Hagestad – forældre og 4 brødre og 3 søstre
- *1887 afgang fra Löderup til Sandvig*
- *1888 hjemkomst til Löderup og gift med Kerstin Åkesdatter (1865-1905)*
- *men samme år til Sandvig*
- Folketælling februar 1890, Klemensker
- April 1890 i Sandvig
- Juni 1890, dåb i Allinge Kirke
- *1893 tilbage i Ingelstorp ved Löderup*
- *1894 til Sandvig, Storegade 55 A*
- *1896-97 Sandvig-Löderup-Allinge*
- 1897 til Allinge, Nørregade 71
- 1901, 1906 Nørregade 71,
- 1905 enkemand,
- 1907 gift med Anna Pettersdatter (1873-1949)
- 1908 Dansk statsborgerskab
- 1921 Olsker,
- 16. januar 1939 begravet i Olsker, kirkebog og gravsten

Henning Bender - Udvandrerhistorie

VELKOMST

FOREDRAG

BIBLIOGRAFI

LINKS

DIGITALISERING

CV

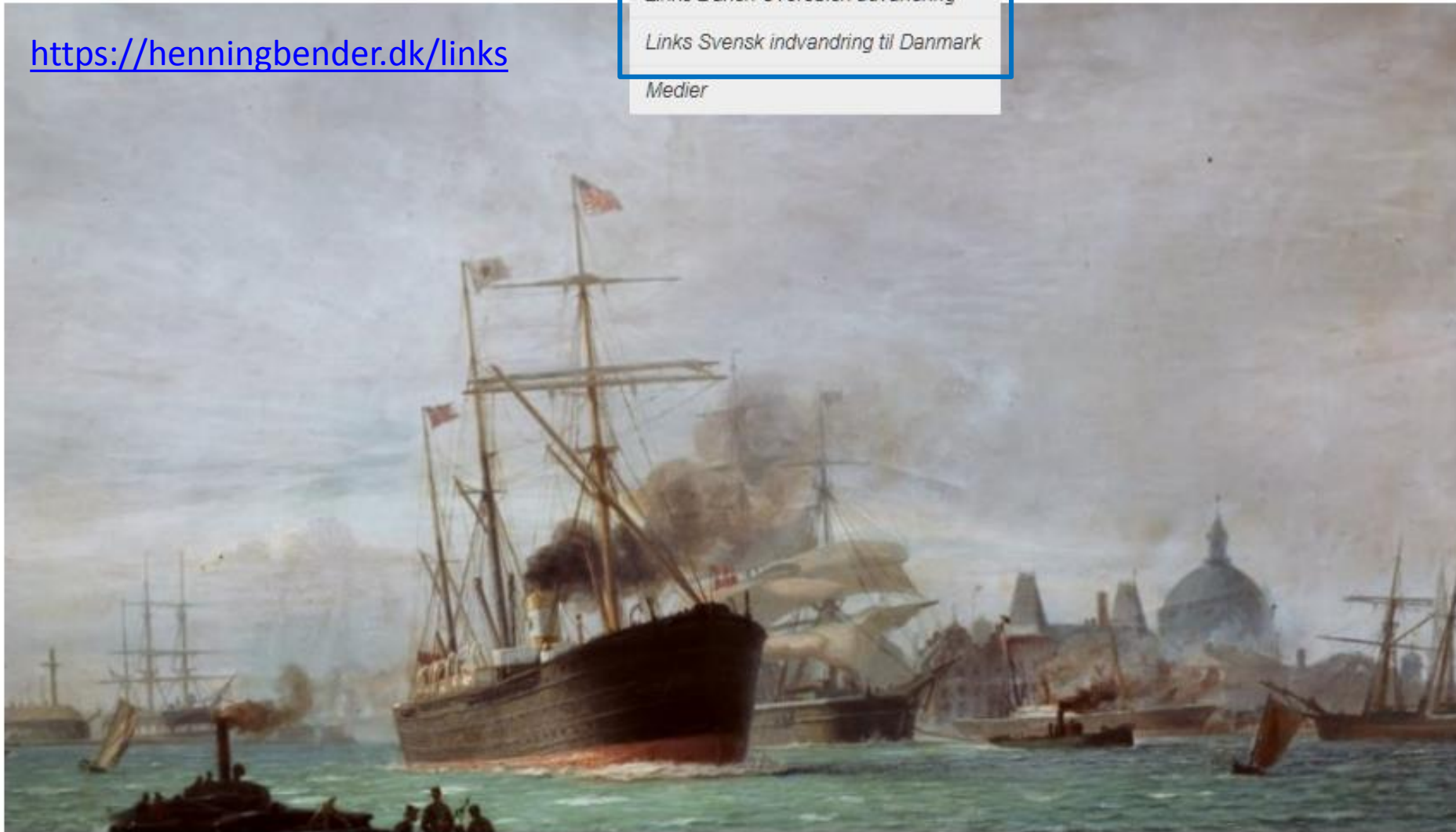
KONTAKT

Links Dansk Oversøisk udvandring

Links Svensk indvandring til Danmark

Medier

<https://henningbender.dk/links>

INDVANDRING

Vigtigste danske registre

<https://ancestry.se/search/collections/61607>

stort set dækkende for danske kirkebøger 1812-1918 (gratis- tilmelding))

<http://www.ddd.dda.dk> (gratis)

Nogenlunde dækkende for Folketællinger, begrænset for Indvandrere, (gratis)

<https://www.kbharkiv.dk/sog-i-arkivet/kilder-pa-nettet> (gratis)

• Københavns folkeregistre (1890-1923) – 1,7 million personer, heraf 110.000 svenskfødte

• *Vigtigste svenske registre*

• <https://www.arkivdigital.se> Bedste svenske søgeregister (*betaling*)

• <https://sok.riksarkivet.se/digitala-forskarsalen> Simplere personsøgning, sværere at finde kilderne (*gratis*)

• <https://www.familysearch.org/> ofte overraskende god (*gratis*)

• <https://ancestry.com> Bedst ved international søgning (*betaling*)

UDVANDRING

- Søgedatabase for Københavns Politis registre til udvandrere 1868-1908
- <https://udvandrerkivet.dk>
- MORMONUDVANDRING FRA DANMARK 1852-1868
- <https://user.xmission.com/~nelsonb/newbook.htm> tryk herefter på "The Journey is the reward"
- Passagerlister for Skandinaviske mormoner København-Liverpool 1852-1874 (medtager også mindreårige)
- <https://history.churchofjesuschrist.org/overlandtravel/>
- Søgbare lister på rejsende mormoner fra St. Louis/Omaha til Utah 1847-1868
- <https://saintsbysea.lib.byu.edu/>
- Søgbare lister på mormoner København-Liverpool-New York/New Orleans 1852-1914 (ofte mangelfulde)
-
- DIVERSE FRA ANKOMSTLANDENE
- <https://familysearch.org>
- GRATIS Ud over alm. personsøgning på verdensplan, næsten 3.000 digitale samlinger. Bl.a. de australske og New Zealandske ankomstlister
- <http://www.inci.org.br/acervodigital/livros.php>
- GRATIS - Indvandring (fortrinsvis europæisk) til Brasilien via Sao Paulo
- <https://ancestry.com>
- BETALING Det mest omfattende eksisterende søgeapparat og digitale samlinger for danske indvandrere særligt til USA. Omfatter bl.a. samtlige ankomstlister til USA m.m. samt Hamborglisterne der 1850-1934 omfatter en betydelig del af den danske udvandring, ikke mindst den sønderjyske
- <https://findagrave.com>
- Søgedatabase 175 millioner gravsten på 490.000 kirkegårde i 240 lande (dog med overvægt på USA)

Konklusion vedr. kilderne til indvandringen

- Kilderne til Indvandringen burde bygge på loven om arbejds- og opholdstilladelser af 1875
- Men kilderne er dårligt bevarede og endnu dårligere databaseført.
- I stedet må kirkebøger og folketællingerne i både Sverige (Norge) og Danmark benyttes. Det er derfor vigtigt at de er søgbare og databaseført!
- Afgørende vigtige kilder for såvel slægts-, lokal-, lands- og international historie

Konklusion vedr. kilderne til udvandringen

- Perioden 1850-1868 er domineret af mormon- og udvandringen, overraskende velbevarede og søgbare kilder!
- Perioden 1868-1935 er helt unikt velbevaret for Danmarks vedkommende, men sørgeligt dårligt publiceret misrøgtede hvad såvel digitalisering og søgning angår (søgning 1868-1908, digitalisering kun 1868!)
- Heldigvis er andre afgangshavne (Hamburg, Liverpool m.fl.) og ankomsthavne i Nordamerika og Australien/New Zealand bedre digitaliserede og søgbare – men de fleste mod betaling.
- Afgørende vigtige kilder for såvel slægts-, lokal-, lands- og international historie
- Se nærmere herom: <https://udvandrerhistorie.dk/digitalisering>

<https://henningbender.dk> =
<https://udvandrerhistorie.dk> =
<https://utvandring.dk>

Email: hbender@mail.dk,

Telefon: 4041 3664

Adresse: Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø